

A

Pedagógiai Programja Helyi Tantervek – II.

Klasszikus zene Billentyűs tanszak/Csembaló

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék	2
CSEMBALÓ	5
A csembalótanítás feladatai:	5
Az oktatás ismertesse meg a tanulókkal	5
A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen	5
Fordítson figyelmet	5
Fejlessze a tanuló	6
Előkészítő évfolyam	6
1. évfolyam	6
Fejlesztési feladatok	6
A hangszerkezelés fejlesztése	6
Billentés:	6
Artikulációs lehetőségek a tanult művek stílusából kiindulva	7
Játékformák:	7
Ajánlott tananyag	7
Követelmények	7
Az év végi vizsga ajánlott anyaga	7
Alapfokú évfolyamok „A” tagozat	7
1. évfolyam „A” tagozat	7
Fejlesztési feladatok	7
Ajánlott tananyag	8
Követelmények	8
Az év végi vizsga ajánlott anyaga	8
2. évfolyam „A” tagozat	9
Fejlesztési feladatok	9
A hangszeres készségek fejlesztése	9
Ajánlott irodalom	9
Követelmények	10
Az év végi vizsga ajánlott anyaga	10
3. évfolyam „A” tagozat	10
Fejlesztési feladatok	10
Ajánlott tananyag	10
Követelmények	11
Az év végi vizsga ajánlott anyaga	11
4. évfolyam „A” tagozat	11
Fejlesztési feladatok	11
Ajánlott tananyag	11
Követelmények	12
Az év végi vizsga javasolt anyaga	12
Alapfokú évfolyamok „B” tagozat	12
2. évfolyam „B” tagozat	12
Fejlesztési feladatok	12
Ajánlott tananyag	13
Követelmények	13
Az év végi vizsga ajánlott anyaga	13
3. évfolyam „B” tagozat	14
Fejlesztési feladatok	14
Ajánlott tananyag	14
Követelmények	15
Az év végi vizsga ajánlott anyaga	15
4. évfolyam „B” tagozat	15
Fejlesztési feladatok	15
Ajánlott tananyag	15
	2

Követelmények: _____	16
Az év végi vizsga ajánlott anyaga _____	16
Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után _____	16
Az „A” tagozat végén _____	16
A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül) _____	16
Művészeti alapvizsga követelménye _____	17
A vizsga tartalma _____	17
„A” tagozat _____	17
„B” tagozat _____	17
A vizsga értékelése: _____	18
Továbbképző évfolyamok „A” tagozat _____	18
5. évfolyam „A” tagozat _____	18
Fejlesztési feladatok _____	18
Ajánlott tananyag _____	18
Követelmények _____	18
Az év végi vizsga javasolt anyaga _____	19
6. évfolyam „A” tagozat _____	19
Fejlesztési feladatok _____	19
A hangszeres készségek fejlesztése _____	19
Ajánlott tananyag _____	19
Követelmények _____	19
Az év végi vizsga javasolt anyaga _____	20
7. évfolyam „A” tagozat _____	20
Fejlesztési feladatok _____	20
Ajánlott tananyag _____	20
Követelmények _____	20
Az év végi vizsga javasolt anyaga _____	20
8. évfolyam „A” tagozat _____	21
Fejlesztési feladatok _____	21
A hangszeres készségek fejlesztése _____	21
Ajánlott tananyag _____	21
Követelmények _____	21
Az év végi vizsga ajánlott anyaga _____	22
Továbbképző évfolyamok „B” tagozat _____	22
5. évfolyam „B” tagozat _____	22
Hangszeres készségek fejlesztése _____	22
Ajánlott tananyag: _____	22
Követelmények _____	23
Az év végi vizsga javasolt anyaga _____	23
6. évfolyam „B” tagozat _____	23
Fejlesztési feladatok _____	23
Ajánlott tananyag _____	23
Követelmények _____	24
Az év végi vizsga javasolt anyaga _____	24
7. évfolyam „B” tagozat _____	24
Fejlesztési feladatok _____	24
A hangszeres készségek fejlesztése _____	24
Ajánlott tananyag _____	24
Követelmények _____	25
Az év végi vizsga javasolt anyaga _____	25
8. évfolyam „B” tagozat _____	25
Fejlesztési feladatok _____	25
A hangszeres készségek fejlesztése _____	25
Ajánlott tananyag _____	25
Követelmények _____	26
Év végi vizsga ajánlott anyaga _____	26

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után _____	26
Az „A” tagozat végén _____	26
A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül) _____	27
A tanuló ismerje _____	27
Tudjon _____	27
Legyen tisztában _____	27
Ismerje _____	27
Legyen képes _____	27
Rendelkezzék _____	27
Művészeti záróvizsga követelménye _____	28
A vizsga részei _____	28
A vizsga tartalma _____	28
„A” tagozat _____	28
„B” tagozat _____	28
A vizsga értékelése _____	28
A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök _____	29

CSEMBALÓ

A csembalótanítás célja a XVI-XVIII. századig terjedő időszak egyik legjelentősebb – a későbbiekben elfeledett, de napjainkban újjáélesztett – billentyűs hangszerén való játék alapfokú elsajátítása.

A csembalótanítás feladatai:

- a csembaló megszólaltatásának és optimális kezelésének alapfokú elsajátítása,
- a koronként eltérő hangzásigények, technikai, billentési, artikulációs és ornamentációs elvek megismertetése,
- a koronként változó notáció sajátosságainak felismerése, és a hiteles (faksimile és urtext) kották iránti igény kialakítása,
- a csembaló mechanikájának, szerkezetének, felépítésének és működési elvének megismertetése,
- a teljes csembalóirodalom – beleértve a XX. századi műveket – megismertetése,
- egyfajta elemző, gondolkodó és szabadon alkotó szemlélet kialakítása, amely nélkülözhetetlen a régi zene előadásában,
- a régi zenét értő módon hallgató és művelő amatőrök nevelése.

Az oktatás ismertesse meg a tanulókkal

- a csembaló történetét, a rokon billentyűs hangszereket,
- a csembaló felépítését és működési elvét (a különböző építéstechnikákra tekintettel),
- a hangszer akusztikai sajátosságait, a regisztereket,
- a csembalóirodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit.

Alakítson ki

- könnyed hangszerkezelést,
- helyes test-, kar- és kéztartást,
- sokszínű, kidolgozott játékmód-kultúrát,
- laza, egyenletes ujjtechnikát,
- könnyed manuálváltást, a különböző manuálok egy időben történő használatának természetességét.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- dúr és moll skálákat külön kézzel, két kézzel párhuzamosan és ellenmozgásban, különböző tempókban és billentésmódokkal, oktáv, terc, szext és decima távolságban,
- hármas- és négyeshangzatokat akkordfogásban, különböző felbontásokban, futamokban a skálákhoz hasonló módokon,
- technikai gyakorlatokat, etűdöket, ujjgyakorlatokat.

Fordítson figyelmet

- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a különböző speciális játékmódok elsajátítására, illetve azok megfelelő alkalmazására az adott zenei anyagban
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a continuo-játék készségének kialakítására és feladataira,
- a tudatos zenei memorizálásra,

- a művek zeneileg igényes kidolgozására, stílushű előadására
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Fejlessze a tanuló

- zenei hallását, a melodikus, polifon és funkciós hallást,
- metrum- és ritmusérzékét, az egyenletes tempótartást,
- hangszerkezelését, technikáját, a kezek függetlenségét az ügyesítő, az ujjgyakorlatok, etűdök, skálák alkalmazásával,
- muzikalitását a hajlékony dallamformálással, a dallam és kíséret viszonyának igényes kimunkálásával.

Tanítsa meg a tanulónak a hangolási és az alapvető karbantartási feladatokat.

Legyen tisztában a leggyakoribb műfajokkal, kompozíciós technikákkal (táncok, polifon-homofon szerkesztés stb.) és azok előadásával.

Tudjon valamennyi hangnemben skálázni három oktávon keresztül, két kézzel, különféle billentésmódokkal (futam, akkord, akkordfelbontás is); tudja a skálákat modern ujjrenddel, de ismerjen meg néhány régi ujjazatot is.

Tudjon akkordokat és több-kevesebb szólamú arpeggiót játszani, egy és két kézzel.

Tegyen szert a korának megfelelő, biztos technikára: a pergő-játék, ugrások (kézkeresztezés), kettősfogások, repetíció, akkordjáték terén.

Ismerje a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését, a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Előképző évfolyam

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek

- a csembaló felépítésének és egyes részeinek megismerése
- a hangszer működési elvének megértése
- a csembaló dinamikai lehetőségeinek megismerése
- különböző billentésmód alkalmazások szükségszerűségének felismerése
- a dúr-moll tonalitás érzékelése
- egyszerű, két- és háromtagú formák felismerése
- hangnemek és hangnemváltozások megfigyelése, tempójelzések értelmezése
- különböző nemzetek zenéjének és azok sajátosságainak megismerése

A hangszerkezelés fejlesztése

Billentés:

- non legato,
- legato

Artikulációs lehetőségek a tanult művek stílusából kiindulva

Játékformák:

- skála
- trillamozgás és egyszerű ornamensek
- kettősfogás,
- akkordjáték, hangzatfelbontás

Ajánlott tananyag

Ujjgyakorlatok és kisebb etűdök a felsorolt csembalóiskolákból

I. Alghrimm: Manuale – Der Orgel und Cembalotechnik (Doblinger)

Kees Rosenhart: The Amsterdam Harpsichord Tutor (Muziekuitgeverij Saul B. Groen – Amsterdam)

Richard Siegel: Apprendre a Toucher le Clavecin I-II (Heugel – Paris)

Maria Boxall: Cembalo-Schule (Schott 6893)

Michel Corrette: Methode – Courte et facile pour apprendre a toucher de Clavecin (Editions Henry Lemoine – Paris)

J. Krieger, D. G. Türk, H. Purcell, M. Corrette, J. Fr. Dandrieu, D. Speer, Chr. Graupner rövidebb, könnyebb tánci és karakterdarabjai

Bartók Béla: Mikrokozmosz I. – válogatás

Követelmények

A helyes kéz- és testtartás kialakítása.

Különböző billentéssel, transzponálással gyakorolt skálák és ujjgyakorlatok.

A tanév során elvégzendő zenei anyag 10-15 tánc és karakterdarabból álljon.

A tanult műveket értelmesen tagolva, kottahűen, metrum- és ritmushűen, a megismert technikák alkalmazásával kell eljátszani.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Három mű (táncok és karakterdarabok), melyek közül legalább egy művet kotta nélkül kell előadni.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek

- egyszerű, két- és háromtagú formák felismerése,
- a dúr-moll tonalitás érzékelése,
- T, S, D – vezetőhang – zárlatok felismerése,
- kvintkör,
- hangnemek és hangnemváltozások megfigyelése,
- idegen szavak jelentése és kiejtése,
- artikulációs jelek,
- tempójelzések értelmezése.

A hangszeres készségek fejlesztése

Billentés:

- non legato,
- legato, überlegato,

Artikulációs lehetőségek a tanult művek stílusából kiindulva.

Játékformák:

- skála,
- trillamozgás és egyszerű ornamensek,
- kettősfogás,
- akkordjáték, hangzatfelbontás,
- repetíció: ugyanazon ujjal, ujjváltással.

A kezek függetlenítése:

- mozgó szólám – álló szólám (dallamkíséret),
- polifon zenében – különféle artikulációkkal.

Legyen képes a különböző pontozott ritmusok, valamint a 6/8 és 3/8-os ütembeosztás pontos kivitelezésére. Ismerkedjen meg különböző nemzetek zenéjével és azok sajátosságaival (pl. német, olasz, francia stb.).

Ajánlott tananyag

J. Ph. Rameau: C-dúr menuett (the BPA 3.old.)
F. Couperin: La Charoloise (2.ordre)
Dandrieu: Rondeau (D-dúr) (the BP 55.old.)
Dandrieu: La petit maitre (D-dúr menuett) (ED 80. old.)
Petzold: G-dúr menuett (ED 75.old.)
Petzold: BWVAnh.114
Petzold: d-moll menuett
Petzold: BWV Ank. II. 132 (Kön. Bach, 15. old.)
Pachelbel: Sarabande (fisz-moll) ED
Händel: Impertinence HWV 494 (IPP, 28. old.)
Kirnberger: Gigue (D-dúr) IPP,53.old.
J. Chr. Fr. Bach: Schwabisch (Musik. Neb.-Schott, 6. old.)
W. Fr. Bach: G-dúr menuett (Bach's Söhne, 3. old.)
W. A. Mozart: G-dúr menuett K1
W. A. Mozart: B-dúr menuett K3
W. A. Mozart: C-dúr menuett K6/III ab
Frescobaldi: Canzone (IPP,20. old.)
Corelli: Sarabande e-moll (ED 24. old.)
Diruta: 12 ricercari-válogatás (IPP, 8-11. old.)
Purcell: Hornpipe e-moll (Kön., 31. old.)
Purcell: Rigaudoon in d Z.D227 (43. old.)
J. Clarke: The Prince of Denmark's March (the PB,16.old.; FCP I/17. old.)
Alghrimm: Manuale 8-14. old., transzponálva is

Követelmények

A csembaló felépítésének és regiszter elnevezéseinek ismerete.

Az elvégzendő anyag 10-15 mű – arányos felosztásban francia, német, angol és olasz zene (táncok, karakterdarabok, polifon szerkesztésű művek).

Skálák, futamok gyakorlása régi és modern ujjrendekkel.

Egyszerűbb díszítések alkalmazása.

Rövidebb művek értelmesen tagolt, zeneileg kifejező előadása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Három különböző karakterű darab / táncjáték

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek

- A tanuló tudjon tájékozódni különböző stílusú és nemzetiségű darabok között.
- Ismerje a ritkábban előforduló ütembeosztásokat és a hemiolát.
- Legyen képes áttekinteni egyszerűbb darabok formáját, felépítését.
- Ismerje fel az egyszerűbb táncokat (pl. menüett, gavott).
- Legyen tisztában a polifon és homofon szerkesztési móddal, a frázis, periódus, imitáció és szekvencia fogalmával.
- Legyen képes könnyebb darabokat lapról lejátszani.
- Tanuljon meg regisztert és manuált váltani.
- Legyen képes egyszerűbb dallamok díszítésére – megfelelő helyen –, az eddig megismert és használt ornamensekkel

A hangszeres készségek fejlesztése

Billentés:

- legatissimo,
- legato,
- non legato,
- staccato.

Játékformák:

- skála,
- díszítések: trillák (parány), előkék,
- kettősfogás,
- hangzatfelbontás,
- akkord, arpeggio,
- repetíció,
- ugrások.

Kezek függetlenítése:

- több szólam értelmes vezetése ritmus és artikuláció szempontjából,
- kétszólamú játék egy kézzel.

Ajánlott irodalom

- Dandrieu: La Gemissante (FCP I, 40. old.)
Dandrieu: Gavotte en Rondeau (ED, 60. old.)
L. Couperin: La Pastourelle (Ferguson-E. French I, 26. old.)
Dieupart: e-moll menuett (Nr. 27.)
Bach: C-dúr kis preludium BWV 924
C. Ph. E. Bach: Solfeggio (Kön. Etüden 92. old.)
W. Fr. Bach: d-moll menuett (ED, 92. old.)
J. Pachelbel: C-dúr fuga (IPP, 21. old.)
G. F. Händel: d-moll sarabande (ED, 23. old.)
J. Haydn: Menüettek Hob. IX:3, IX:8 – válogatás
Anon: Courant Fitzwilliam WB II/ 266., (Boxall, 59. old.)
Bull: Preludium (G)-Boxall, 58. old. eredeti ujjrendekkel
Purcell: Prelude for the fingering (Purcell-Kön. 5. old.)

D. Scarlatti: Aria d (II. 32) (The BP 32. old.)
Zipoli: Verso IV. (The BP 27. old.)
Bertalotti: Solfeggio Nr.2. (ItoPP. 13. old.)
Bartók: Mikrokozmosz I. – válogatás
Alghrimm: Manuale: ujjgyakorlatok, etűdök

Követelmények

Az elvégzendő anyag 10-15 mű, arányos felosztásban egyes nemzetek zenéjéből.
Egyszerűbb táncdarabok értelmesen tagolt megszólaltatása a már megismert artikulációk és trillák alkalmazásával.
Az egyszerűbb díszítések megfelelő módon való alkalmazása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy mű J. S. Bach: Notenbüchlein für A. M. Bach kötetből,
- Egy bécsi klasszikus mű,
- Egy francia karakterdarab / egy angol táncjáték / olasz mű.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek

- A szonáta-, rondó- és a variációs forma ismerete és elemzése.
- Árnyalt frazeálásra és artikulációra való törekvés.
- Hangnemi, harmóniai összefüggések megértése, a T-S-D-T funkciók alkalmazása gyakorlatban.
- Hármashangzatok megfordításai.
- A francia zenére jellemző inegal játék gyakorlása.

A hangszeres készségek fejlesztése

- Billentés:
- különböző billentési módok megfelelő helyen,
- különböző billentésmódok alkalmazása lassú és gyors tempóban,
- a dinamikai árnyalatok billentéstől való függőségének megfigyelése

Játékformák:

- skála,
- díszítések (francia ornamensek – Couperin, Rameau)
- kettősfogás,
- hangzatfelbontás,
- akkord,
- futam,
- repetíció,
- arpeggio (lassan majd fokozatosan gyorsítva).

Ajánlott tananyag

Dieupart: Menuet en Rondeau (The AH Thor 62. old.)
J. B. de Boismortier: La Nanette 15. old.
J. Ph. Rameau: G-dúr/g-moll menuett (ED 84-85. old.)
H. Scheidemann: Balett (The Amsterdam HT, 42. old.)
C. Ph. E. Bach: G-dúr menuett (FCP I/133. old.)

G. F. Händel: d-moll Sarabande (Fav. Piano Classics I., 38. old.)
J. S. Bach: c-moll kis preludium BWV 999
G.A. Benda: D-dúr szonatina (Sonatinen II/128. old.)
J. K. F. Fischer: G-dúr menuett I,II (16. old)
Anon: Galliard (Ferguson: Early English, I/30. old)
A. Scarlatti: Folia (the BP. 29. old.)
Anon (16th cent.) Saltarello del RE (Ferguson: Early It.I/28. old.)
D. Scarlatti: Larghetto (FCP I/91. old.)
Bartók: Mikrokozmosz
Alghrimm: Manuale: etűdök, ujjgyakorlatok

Követelmények

Fokozott önállóság a darabok tanulása során.

Az elvégzendő anyag 10-15 mű, arányos elosztásban az egyes nemzetek zenéjéből.

A tanuló tudjon különbséget tenni a francia és német díszítések között, ismerje azok pontos megnevezését.

Törekedjen a táncművek stílusos, folyamatos előadására, a súlyos-súlytalan ütemrészek megfelelő alkalmazására.

Fordítson fokozott figyelmet a balkéz hanghosszainak és hangsúlyainak árnyalt játékmódjára a basso continuo játék elvárásai szerint.

A polifon zenében törekedjen az érthető, követhető szólamvezetésre.

Legyen képes a könnyed pozícióváltásra, a kezek ügyes alá- és fölétetésére.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy polifon mű,
- Egy táncmű / karakterdarab / szonatina,
- Egy mű Bartók Mikrokozmoszából, vagy más XX. századi szerző műve.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek

- Az eddig tanult ismeretek elmélyítése és fejlesztése.
- Fokozott igény a stílusos muzsikálás, a technikai és elméleti ismeretekkel megalapozott játékra.
- Nagyobb önállóságra való törekvés a zenetanulás minden területén (pl. ujjrendkészítés, dallamok díszítése, artikuláció önálló kidolgozása.)
- A játszott anyagban előforduló táncok jellegzetességeinek ismerete.

A hangszeres készségek fejlesztése

- Az angol, francia és német zenében használatos leggyakoribb díszítések ismerete.
- Pergő, virtuóz játékmód fejlesztése.
- Könnyed pozícióváltásra való törekvés.
- Az elvégzendő anyag kb. 5-10 mű.

Ajánlott tananyag

L. Couperin: La Pastourelle (the Amsterdam H T II/27. old.)
J. Ph. Rameau Tambourin (FCP I/45. old.)
F. Couperin prelűdök a L'Art de Toucher c. csembalóiskolából
J. C. F. Fischer a-moll chaconne (FCP I/25. old.)

J. S. Bach: d-moll kis preludium BWV 926
C-dúr kétszólamú invenció BWV 772
G. F. Händel: F-dúr Gigue (VEB-Deutsch 54. old.)
J. Haydn: G-dúr menuett (FCP I/8-9)
G. Ph. Telemann: Fantasia in d, TWV 33:2 (FCP I, 30. old)
Purcell: A new Ground (Kön. 64-65. old)
W. Croft: 31. A Scotch Air (II. kötet 39. old.)
D. Cimarosa: Sonata in a (FCP I/20. old.)
C. Seixas: c-moll toccata (the BP 42. old.)
Bartók: Mikrokozmosz
Alghrimm: Manuale: etűdök, ujjgyakorlatok

Követelmények

Legyen képes a tanuló egy kb. 10 perces műsort folyamatosan, koncentráltan eljátszani és megformálni, játék közben önmagát kontrollálni.

Törekedjen a nagyobb lélegzetű, virtuózabb művek pontos, stílusos és kifejező előadására.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Egy XVII. századi mű,
- Egy polifon szerkesztésű mű,
- Egy karakterdarab, táncétel vagy szonáta / szonatina XVIII. századi szerzőtől.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

2. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek

- A tanuló tudjon tájékozódni különböző stílusú és nemzetiségű darabok között.
- Ismerje a ritkábban előforduló ütembeosztásokat és a hemiolát.
- Legyen képes áttekinteni egyszerűbb darabok formáját, felépítését.
- Ismerje fel az egyszerűbb táncokat (pl. menüett, gavotte).
- Legyen tisztában a polifon és homofon szerkesztési móddal, a frázis, periódus, imitáció és szekvencia fogalmával.
- Legyen képes könnyebb darabokat lapról lejátszani.
- Tanuljon meg regisztrert és manuált váltani.
- Legyen képes egyszerűbb dallamok díszítésére – megfelelő helyen –, az eddig megismert és használt ornamensekkel.

A hangszeres készségek fejlesztése

Billentés:

- legatissimo,
- legato,
- non legato,
- staccato.

Játékformák:

- skála,

- díszítések: trillák, előkék,
- kettősfogás,
- hangzatfelbontás
- akkord, arpeggio,
- repetíció,
- ugrások.

Kezek függetlenítése:

- több szólam értelmes vezetése ritmus és artikuláció szempontjából,
- kétszólamú játék egy kézzel.

Tudatosítsa a tanuló a billentés módjától, a hanghossztól és a billentyű elengedésétől függő dinamikai árnyalatokat.

Ajánlott tananyag

Dandrieu: Les Tourbillons (Kön.:Etüden 33. old.)

Dieupart: Menuet en Rondeau F-dúr (The Amsterd. 62.)

J. S. Bach: d-moll kis preludium BWV 940

C. Ph. E. Bach: g-moll Polonaise (the BP 18.old.)

J. Ch. F. Bach: Solfeggio (Etüden, 57. old.)

J. Pachelbel: Gavotte mit 2 Variationen (FCP I/14. old.)

G. Fr. Händel: Aria (Presto) (FCP I/74. old.)

H. Scheidemann: Ballet (The Amst. HT/II, 42. old.)

Anon: Praeludium Fitz.V. Book (G-dúr) – (Boxall 60 old.)

Purcell: Rigadoon in C (Purcell-Kön. 12. old.)

Zipoli: a-moll Allegro (Etüden 90. old.)

Bertalotti: Solfeggio n. 3, n. 4 (I topp 14-15. old.)

Cimarosa: G-dúr Sonata (FCP II, 18.)

A. Scarlatti: Folia (the BP 29. old.)

Bartók Béla Mikrokozmosz I, II

Alghrimm: Manuale: etűdök, ujjgyakorlatok

Követelmények

Az elvégzendő anyag 10-15 mű, arányos felosztásban egyes nemzetek zenéjéből.

Egyszerűbb táncdarabok értelmesen tagolt megszólaltatása a már megismert artikulációk és trillák alkalmazásával.

Az egyszerűbb díszítések megfelelő módon való alkalmazása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy J. S. Bach kis prelúdium,
- Egy francia karakterdarab,
- Egy angol táncjáték / egy könnyű szonáta vagy szonatina.

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek

- A szonáta-, rondó- és a variációs forma ismerete és elemzése.
- Árnyalt frazeálásra és artikulációra való törekvés.
- Hangnemi, harmóniai összefüggések megértése, a T-S-D-T funkciók alkalmazása gyakorlatban.
- Hármashangzatok megfordításai, négyeshangzatok.
- Fokozott önállóság a darabok tanulása során.
- A francia zenére jellemző inegal játék gyakorlása

A hangszeres készségek fejlesztése

Billentés:

- különböző billentési módok a megfelelő helyen,
- különböző billentésmódok alkalmazása lassú és gyors tempóban,
- a dinamikai árnyalatok billentéstől való függőségének megfigyelése

Játékformák:

- skála,
- díszítések (francia ornamensek – Couperin, Rameau)
- kettősfogas,
- hangzatfelbontás,
- akkord,
- futam,
- néma ujjváltás
- legatissimo
- repetíció,
- arpeggio (lassan majd fokozatosan gyorsítva).

Ajánlott tananyag

- L. Marchand: d-moll menuet (compl. edition 14. old.)
J. Ph. Rameau: Tambourin (FCP I 45. old.)
F. Couperin: Allemande (the BP 47. old.)
J. K. F. Fischer: a-moll Chaconne (FCP I/25. old.)
J. S. Bach: d-moll kis preludium BWV 926
W. Fr. Bach-J. S. Bach: g-moll allemande (ED 8. old.)
G. A. Benda: F-dúr Sonatina (Sonatinen II/112. old.)
W. A. Mozart: Londoner Skizzenbuch KV15a, 15d; (Könemann – 28, 30. old.)
J. Barrett: The St. Catherine (Ferguson EE II/58. old.)
W. Byrd: Jig (The Amsterdam HT, 25. old.)
H. Purcell: Hornpipe in g (Könemann 32. old.)
Frescobaldi: Corrente Prima (Fresc. I./84. old.)
A. Scarlatti: Balletto a-moll (FCP I/24.)
Bartók: Mikrokozmosz
Bozzay: Medáliák
Alghrimm: Manuale: etűdök, ujjgyakorlatok

Követelmények

Fokozott önállóság a darabok tanulása során.

Az elvégzendő anyag 10-15 mű, arányos elosztásban az egyes nemzetek zenéjéből.

A tanuló tudjon különbséget tenni a francia és német díszítések között, ismerje azok pontos megnevezését.

Törekedjen a táncművek stílusos, folyamatos előadására, a súlyos-súlytalan ütemrészek megfelelő alkalmazására.

Fordítson fokozott figyelmet a balkéz hanghosszainak és hangsúlyainak árnyalt játékmódjára a basso continuo játék elvárásai szerint.

A polifon zenében törekedjen az érthető, követhető szólamvezetésre.

Legyen képes a könnyed pozícióváltásra, a kezek ügyes alá- és fölitévésére.

Tudjon könnyedén manuált váltani és regisztrálni.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy francia mű,
- Egy Purcell mű / olasz mű,
- Egy Telemann fantázia / J. S. Bach prelúdium,
- Egy XX. századi zeneszerző műve.

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek

- Az eddig tanult ismeretek elmélyítése és fejlesztése.
- Fokozott igény a stílusos muzsikálás, a technikai és elméleti ismeretekkel megalapozott játéokra.
- Nagyobb önállóságra való törekvés a zenetanulás minden területén (pl. ujjrendkészítés, dallamok díszítése, artikuláció önálló kidolgozása.)
- Az angol, francia és német zenében használatos leggyakoribb díszítések ismerete.
- Régi ujjrendek ismerete és használata.
- Funkciós hallás fejlesztése.

A hangszeres készségek fejlesztése

Törekedjünk

- a lapról játék fejlesztésére,
- az improvizatív díszítések gyakoroltatására,
- a társas zenélés rendszeres művelésére (akár énekessel, más hangszerrel, vagy négykezes formájában).

Ajánlott tananyag

J. Ph. Rameau: a-moll gavotte (Bärenreiter 12. old.)

Daquin: Le Coucou (FCP I/16. old.)

L. Couperin: Branle de Basque (Ferguson: Early French I/7. old.)

E. J. de la Guerre: Rigaudon I&II d-moll (Ferguson: Early French I/46. old.)

J. Pachelbel: f-moll Chaconne (the BP 56. old.)

Gisbert Steenwick: Serband (The Amst. H. T.22. old.)

J. S. Bach: e-moll kis prelúdium BWV 938

C-dúr kétszólamú invenció BWV 772

J. L. Krebs: Choral – Jesu, meine Freunde (ItoPP 48. old.)

G. Fr. Händel: Fughetta (the BP 24. old.)

Telemann: Courante (the BP 48. old.)

J. Haydn: C-dúr Divertimento (Hob. XVI/8)

Howels Delight: G-dúr (Ferguson: EE I./64. old.)

H. Purcell: A Ground in Gamut (Kön. 66-67. old.)
W. Croft: 31. A Scotch Air (Compl. Edit. II. kötet 39. old.)
D. Cimarosa: Sonata in Es (FCP I/22.)
G. Frescobaldi: Balletto, Corrente e Passacagli (the BP 75. old.)
D. Scarlatti: Sonata in d (Gavotte) K64 (FCP I/94. old.)

Követelmények:

A tanuló legyen képes egy kb. 15 perces műsort folyamatosan, koncentráltan eljátszani és megformálni, játék közben önmagát kontrollálni.
Törekedjen a nagyobb lélegzetű, virtuózabb művek pontos, stílusos és kifejező előadására.
Legyen képes a pergő, virtuóz játékmódra.
A vizsgán egy művet kotta nélkül kell játszani.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy XVII. századi mű,
- Egy polifon szerkesztésű mű,
- Egy francia karakterdarab / egy mű a Bach-fiúktól / Haydn szonátatétel,
- Egy Scarlatti / Soler szonáta.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló legyen tisztában a csembalójáték és a zongorázás közti alapvető különbségekkel, és tudatosan alkalmazza is az eltérő játéktechnikát mindkét hangszernél.
Ismerje a csembalón használatos billentésmódokat, különös tekintettel a könnyed, kizárólag ujjtöből képzett non legatóra és a karsegítség nélküli legatóra.
Ismerje meg – korának megfelelő szinten – a reneszánsz, barokk, valamint a korai klasszikus zenék legfontosabb stílusjegyeit.
Tudjon különbséget tenni különféle nemzetek zenéi között, és ezt alkalmazza az előadásban is.
Legyen tisztában a leggyakoribb díszítésekkel (a korok és nemzetek közti különbségekkel is).
Legyen tisztában a leggyakoribb műfajokkal, kompozíciós technikákkal (táncok, polifon-homofon szerkesztés stb.) és azok előadásával.
Tudjon valamennyi hangnemben skálázni három oktávon keresztül, két kézzel, különféle billentésmódokkal (futam, akkord, akkordfelbontás is); tudja a skálákat modern ujjrenddel, de ismerjen meg néhány régi ujjazatot is.
Tudjon akkordokat és több-kevesebb szólamú arpeggiót játszani, egy és két kézzel.
Tegyen szert a korának megfelelő, biztos technikára: a pergő-játék, ugrások (kézkeresztezés), kettősfogások, repetíció, akkordjáték terén.
Ismerje a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését, a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak koncertszerű bemutatásával:

- Egy Couperin-rondeau,
- Egy sarabande és egy menüett Rameau-tól,

- Egy gyors Scarlatti-sonáta,
- Egy mű Bach: Clavierbüchlein für W. Fr. Bach című kötetéből,
- Egy Haydn-sonáta.

A Scarlatti-sonátát fejből kell játszani, a többi mű kottából is előadható.

A tanuló legyen tisztában a csembalójáték és a zongorázás közti alapvető különbségekkel, és tudatosan alkalmazza is az eltérő játéktechnikát.

Művészeti alapvizsga követelménye

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Csembaló főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Egy XVII. századi mű; G. Frescobaldi: Corrente e Ciaccona; Balletto, Corrente e Passacagli; Corrente, Gagliarda; (Edizioni Suvini Zerboni-Milano); Byrd (EMB 12030 kötetben), Bull (EMB 12030 kötetben), Farnaby (EMB 12030 kötetben) (Fitzwilliam Virginal Book-Dover); J. J. Froberger: Szvittek (Heugel); J. K. F. Fischer: 9 szvit csembalóra (Schott) nehézségi szintjén.
- Egy polifon szerkesztésű mű; J. S. Bach: Kétszólamú invenciók BWV 772-786 (Könemann K110); Kis prelúdiumok BWV 924-930 , BWV 933-938 (K 110); W. Fr. Bach: Fúgák, polonézok (Peters); Telemann: Fantáziák (Bärenreiter)); Ouverturen (Schott); Könnyű fúgák (Schott); G. Fr. Händel: Einzelne Suiten und Stücke (Bärenreiter) nehézségi szintjén.
- Egy XVIII. századi mű; Fr. Couperin (EMB 4372), J. Ph. Rameau (Heugel), J. B. Boismortier (Leuckartian), Daquin, Dandrieu (Early French Keyboard Music); vagy egy sonáta-tétel: J. Chr. Bach (Henle), C. Ph. E. Bach (Könemann), J. Haydn (Könemann), J. A. Benda (Artia Praga) vagy Scarlatti (EMB 7817, EMB 8268, EMB 8480, EMB 8666), Soler sonáta (Henle) nehézségi szintjén.

A darabokat lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy XVII. századi mű; G. Frescobaldi: Corrente e Ciaccona; Balletto, Corrente e Passacagli; Corrente, Gagliarda; Partite sopra Passacagli; Partite sopra Follia; Partite sopra L'aria della Romanesca (Edizioni Suvini Zerboni – Milano); Byrd (EMB 12030 kötetben), Bull (EMB 12030 kötetben), Farnaby (EMB 12030 kötetben). (Fitzwilliam Virginal Book – Dover); H. Purcell: Ground; Chacone (Könemann); J. J. Froberger: Szvittek (Heugel) Pachelbel: Hexachordum Apollinis (Bärenreiter); D. Buxtehude: Szvittek (Breitkopf); nehézségi szintjén.
- Egy polifon szerkesztésű mű; J. S. Bach: Kétszólamú invenciók BWV 772-786 (K 110); Fantasie „duobus subiectis” BWV 917 (Peters); Kis prelúdiumok és fugetták BWV 895, 899, 900, 987/a, 901, 902;(K110) W. Fr. Bach: Fúgák, polonézok (Peters); G. Telemann: Fantáziák (Bärenreiter); Ouverturen (Schott); Könnyű fúgák(Schott); G. Fr. Händel: Einzelne Suiten und Stücke (Bärenreiter) nehézségi szintjén.
- Egy XVIII. századi mű; Fr. Couperin (EMB 43725); J. Ph. Rameau (Heugel); J. B. Boismortier (Leuckartian); Daquin, Dandrieu (Early French Keyboard Music); vagy egy sonáta-tétel, J. Chr. Bach (Henle) C. Ph. E. Bach (Könemann); J. Haydn (Könemann); J. A. Benda (Artia Praga) nehézségi szintjén.
- Egy virtuóz mű; Scarlatti (EMB 7817, EMB 8268, EMB 8480, EMB 8666), Soler sonáta nehézségi szintjén.

A darabokat kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése:

- megfelelés az előírt követelményeknek
- technikai felkészültség
- helyes test- és kéztartás
- helyes ritmus és tempó,
- helyes artikuláció és díszítések alkalmazása
- kifejező, stílusos előadásmód
- memória, jó állóképesség

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

A továbbképző „A” tagozatos tanulók számára a zeneiskola alapképzésében elért színvonal megőrzése és fejlesztése a cél. A hangszeres fejlődés mellett ugyanolyan fontos a zenei műveltség elmélyítése, valamint az örömteli muzsikáláshoz való kedv fenntartása.

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Az évfolyam zenei anyagának megfelelő játékművek elsajátítása

- A tanuló legyen képes a már megismert stílusokban önállóan is megtanulni egy-egy művet.
- Nagyon fontos a lapról játék fejlesztése, a négykezes játékhoz és kamarazenéhez szükséges alkalmazkodás kitapasztalása és kialakítása.

Hangszeres készségek fejlesztése

- skálák külön kézzel különböző díszítésekkel
- ujjgyakorlatok Fr. Couperin L'Art de toucher...c. csembalóiskolájából
- basso continuo játék alapjai: hármashangzatok és fordításai, kadenciák; ehhez gyakorlatok J. B. Christensen 'basso continuo' iskolájából
- non measure prelude-ök elemzése és játéka

Ajánlott tananyag

- L. Couperin: C-dúr menuett (E. de L'Oiseau-Lyre 27. old.)
Daquin: Rigaudon en Rondeau g-moll /G-dúr (4. old.)
J. Fr. Dandrieu: Prelude (D) non mesure (54. old.)
J. Ph. Rameau: e/E Rigaudon (30. old.)
F. Couperin: Second, Troisième prélude
J. C. F. Fischer: Prelúdiók és fűgák (300 év-Korai német, 38. old.)
J. Pachelbel: Phantasie (300 év, 32. old.)
G. Böhm: a-moll szvit (EMB, Német zong., 3. old.)
Anon: Brande champanje (Boxall 62. old.)
G. Farnaby: A toy (EMB-Angol-16. old.)
W. Croft: Ground in c (I/10. old.)
A. de Cabezón: Duo II. (Boxall 69. old.)
J. P. Sweelinck Malle Sijmon (The Amsterd. II/10. old.)

Követelmények

Az elvégzendő anyag 5-10 mű.

A tanuló legyen képes az egyszerűbb non mesuré prelude-ök harmóniai elemzésére, ami az ilyen típusú művek értelmesen tagolt előadásához elengedhetetlenül fontos.

Legyen képes egyszerű, többnyire alaphelyzetű akkordokból álló irt reneszánsz táncok basso continuo (csak basszus szólamból olvasott) kíséretének eljátszására.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Egy prelude F. Couperin: L'Art de toucher le clavecin kötetből / egy non mesure prelude
 - Egy polifon szerkesztésű mű
 - Egy szabadon választott mű / kamara
- A vizsga anyaga kottából játszható

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

- Az évfolyam zenei anyagának megfelelő játékformák elsajátítása.
- A tanult ritmusképletek, ütemfajták átfogó rendszerezése, a zenei anyagban található új előadási utasítások ismerete.
- Az állóképesség növelése.

A hangszeres készségek fejlesztése

Skálák:

- külön kézzel – díszítve,
- historikus ujjrenddel (pl. angol, francia minta szerint)
- ujjgyakorlatok (Hanon), technikailag nehéz helyek Scarlatti szonátáiból
- basso continuo játék alapjai: szextakkordok kettőzése
- ehhez gyakorlatok J. B. Christensen 'basso continuo' iskolájából, ill. Händel continuo példatárából

Ajánlott tananyag

Dieupart: F-dúr Srabande (48. old.)
J. Ph. Rameau: La Villageoise (34. old.)
F. Couprein: Les Baricades Misterieuses (II/16. old.)
E. de la Guerre: Rigaudon I/II (Ferguson I/46. old.)
J. Ch. Fr. Bach: F-dúr menuet (Musikalische Nebenstunden 22. old.)
J. J. Froberger: Suite „Auf die Mayerin” (300 év, Korai német 18. old.)
J. S. Bach: Kétszólamú invenciók – válogatás
W. Byrd: La Volta (Boxall 52. old.)
J. Duphly: C/C Menuets (Heugel, 41. old.)
H. Purcell: Ground in c (Könemann 56. old.)
D. Scarlatti: Szonáták – válogatás
G. B. Pergolesi: Allegretto (EMB, Olasz 40. old.)

Követelmények

A tanuló legyen képes az elsajátított formák gyakorlati alkalmazására.
A megtanult műveket a zenei-érzelmi tartalom kifejezésével adja elő.
Legyen képes a tiszta szólamvezetésre, ismerje a játszott művek harmóniai szerkezetét.
Tudjon az évfolyamának megfelelő szinten könnyebb műveket lapról játszani.
Legyen képes a zárlati harmóniak összekapcsolására (4/3 késleltetés).

Az elvégzendő anyag 5-10 mű.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Egy francia karakterdarab / egy polifon szerkesztésű mű,
- Egy táncjáték / variációs forma,
- Egy szabadon választott mű/kamara.

A vizsga anyaga kottából játszható

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

- Az előző évfolyamokban elsajátított játékformák továbbfejlesztése.
 - A játszott anyag díszítéseinek megfelelő, stílusos kivitelezése.
 - Állóképesség fokozása, igény a hibamentes, folyamatos előadás iránt.
 - Pergő, virtuóz játék fejlesztése megfelelő gyakorlatokkal.
 - Funkciós hallás fejlesztése.
 - Különböző stílusú zenei anyag igényes, elméleti ismeretekkel alátámasztott, kifejező előadása.
- A hangszeres készségek fejlesztése
- Egyszerűbb diszsonanciák: terc-kvart akkord, kvint-szext akkord és kapcsolási módozataik
 - Gyakorlatok G. Fr. Händel példatárából

Ajánlott tananyag

F. Couperin: Les Moissonneurs (II. kötet, 8. old.)
L. Marchand: Gavotte en Rondeau (13. old.)
J. Ph. Rameau: La Triomphante (Heugel 76. old.)
J. S. Bach: f-moll szvit BWV 823
C. Ph. E. Bach: Cantabile (FCP 138. old.)
W. Fr. Bach: G-dúr szonáta (Kalmus Piano Series I.)
J. Chr. Fr. Bach: A-dúr menuett (ML Hours 38. old.)
J. K. F. Fischer: Musikalischer Parnassus – 9 szvit csembalóra, válogatás
J. J. Froberger. Canzone (300 év, Korai német 15. old.)
A. Valente: Lo Ballo dell' Intorcia (Boxall 64. old.)
G. Frescobaldi: Gagliarda prima – quinta
Corrente prima – sexta (Il Primo Libro...) – válogatás
Orbán György: Minuti – válogatás
Bartók Béla: Mikrokozmosz – válogatás (pl. VI/149, 152)
Petrovics Emil: Négy önarckép álarcban

Követelmények

A tanuló legyen képes különböző karakterű műveket élményszerűen, stílusosan előadni.
Ismerje az alapvető forrásmunkák (Couperin, Rameau, C. Ph. E. Bach traktátusainak) legfontosabb megállapításait és kitételeit az előadásmódra vonatkozóan.
Tegyen szert tapasztalatokra a kamarazenében, aktívan vegyen részt az együttműzikálásban.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Egy kisebb szvit (Froberger, Purcell, J. K. F. Fischer stb.) / toccata / karakterdarab,

- Egy Scarlatti, Soler vagy Albero szonáta / klasszikus szonátatétel / variációs forma,
 - Egy szabadon választott mű / kamara.
- A vizsga anyaga kottából játszható.

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

- A zenei anyagban előforduló játékformák tudatos alkalmazása az évfolyamnak megfelelő szinten.
- A tanuló törekedjen a minél nagyobb önállóságra (regisztrálásban, díszítések hozzáadásában).
- A stílushű előadásmód követelményeit igyekezzen igényesen megvalósítani és kifejezésre juttatni.

A hangszeres készségek fejlesztése

- az eddig tanultak gyakorlása és elmélyítése
- gyakorlatok G. Ph. Telemann: Singe-, Spiel- und Generalbaß Übungen c. kottájából

Ajánlott tananyag

L. Couperin: Prelude non mesuré F-dúr (70. old.)
Fr. Couperin: Huitième prélude (L'Art....)
Fr. Couperin: La Prude (Sarabande) (43. old.)
J. Rameau: a-moll Prélude (non mesuré) (1. old.)
D'Anglebert: g-moll sarabande (35. old.)
Duphy: Gavottes (E,e) (99. old)
J. Titelouze: Ave Maris Stella (Boxall 74.)
G. Böhm: F-dúr szvit (The B Pian. 82)
J. Ch. Fr. Bach: A-dúr menuet (ML Hours)
J. J. Froberger: Canzone
J. Pachelbel: Arie mit Variationen (300 év, korai német)
J. S. Bach: Két- és háromszólamú invenciók – válogatás
C. Ph. E. Bach: Variationen (Fav.P Cl. I/70.old.)
G. Ph. Telemann: Könnyű fűgák – válogatás
J. Haydn: Szonáták – válogatás
Th. Morley: Alman (EMB, Angol z. muzsika, 23. old)
W. Byrd: Corrauto (ua., 20. old)
G. Farnaby: The old Spagnoletta (ua. 27. old.)
G. Frescobaldi: Aria detta balletto (Il libro primo 95. old)
G. Frescobaldi: Partite sopra Folia
Soler: Due Sonate (EMB Das Mediterran, 22. old)
D. Scarlatti: Albero Szonáták – válogatás

Követelmények

A tanulónak legyen áttekintése a csembaló repertoárjáról, ismerje a legfontosabb zeneszerzőket, előadóművészeket.

Legyen jártas a barokk zene formavilágában, ismerje a csembalóirodalom nagy részét képező táncok (szvit) fejlődéstörténetét.

A tanuló legyen képes különböző karakterű műveket élményszerűen, stílusosan előadni.

Tegyen szert tapasztalatokra a kamarazenében, aktívan vegyen részt az együttmuzsikálásban

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy non mesure prelude / Froberger tombeau / angol virginál darab / Frescobaldi vagy Rossi toccata,
 - Egy polifon szerkesztésű mű,
 - Egy Scarlatti szonáta / klasszikus szonátatétel / egy francia karakterdarab / mű a gálans korszakból.
- A vizsga anyaga kottából játszható.

Továbbképző évfolyamok „B” tagozat

A továbbképző évfolyamok „B” tagozatos tanulói nem zenei jellegű közismereti tanulmányaik mellett is meg akarják őrizni a zenei pálya választásának lehetőségét. Ebből következik, hogy az „A” tagozatnál bővebb, átfogóbb tananyagot kell elvégezniük.

5. évfolyam „B” tagozat**Fejlesztési feladatok**

Az évfolyam zenei anyagának megfelelő játékművek elsajátítása

- A tanuló legyen képes a már megismert stílusokban önállóan is megtanulni egy-egy művet.
- Nagyon fontos a lapról játék fejlesztése, a négykezes játékhoz és kamarazenéhez szükséges alkalmazkodás kitapasztalása és kialakítása.

Hangszeres készségek fejlesztése

- skálák külön kézzel különböző díszítésekkel
- ujjgyakorlatok Fr. Couperin L'Art de toucher...c. csembalóiskolájából
- basso continuo játék alapjai: hármashangzatok és fordításaik, kadenciák
- gyakorlatok J. B. Christensen 'Grundlagen...' című basso continuo' iskolájából
- non mesure prelude-ök elemzése és játéka

Ajánlott tananyag:

- J. Duphy: La Felix (66.old.)
- L. Couperin: 7. non mesure prelude (62.old.L'O.Lyre)
- Daquin: La Mélodieuse (Rondeau) (57. old.)
- J. Ph. Rameu: e/E Rigaudon (30. old.)
- J. Fr. Dandrieu: Prelude (D) non mesure (54. old.)
- Fr. Couperin: Les Baricades Misterieuses (II/16. old.)
- J. Ch. F. Bach: F-dúr menuet (ML Hours 22. old.)
- G. Fr. Händel: Lesson HWV 496 (FCP I/80. old.)
- J. S. Bach: Kétszólamú invenciók – válogatás
- J. C. F. Fischer: Prelúdiók és fűgák (300 év-Korai német, 38. old.)
- J. Pachelbel: Phantasie (300 év, 32. old.)
- G. Böhm: a-moll szvit (EMB, Német zong., 3. old.)
- Th. Tallis: Antiphon: Gloria
- G. Farnaby: A Toye (EMB, Angol...16. old.)
- H. Purcell: Ground in c (56. old.)
- W. Croft: Sebell (Steiner...41. old.)
- A. de Cabezón: Duo II. (Boxall 69. old.)
- J. P. Sweelinck: Malle Sijmon (The Amsterd. II/10. old.)
- D. Scarlatti: Szonáták – válogatás (javasolt K1, K9, K 25)

Követelmények

Az elvégzendő anyag 5-10 mű.

A tanuló legyen képes az egyszerűbb non mesuré prelude-ök harmóniai elemzésére, ami az ilyen típusú művek értelmeseen tagolt előadásához elengedhetetlenül fontos.

Legyen képes egyszerű, többnyire alaphelyzetű akkordokból álló írt reneszánsz táncok basso continuo (csak basszus szólamból olvasott) kíséretének eljátszására.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Egy prelude F. Couperin: L'Art de toucher le clavecin kötetből / egy non mesure prelude,
- Egy polifon szerkesztésű mű,
- Egy szabadon választott mű / kamara.

A vizsga anyaga 1 mű kivételével kottából játszható.

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

- Az évfolyam zenei anyagának megfelelő játékművek elsajátítása.
- A tanult ritmusképletek, ütemfajták átfogó rendszerezése, a zenei anyagban található új előadási utasítások ismerete.
- Az állóképesség növelése.

A hangszeres készségek fejlesztése

Skálák:

- külön kézzel – díszítve,
- historikus ujjrenddel (pl. angol, francia minta szerint)
- ujjgyakorlatok (Hanon), technikailag nehéz helyek Scarlatti szonátaiból
- basso continuo játék alapjai: szextakkordok kettőzése
- gyakorlatok J. B. Christensen ' basso continuo' iskolájából ill. Händel continuo példatárából

Ajánlott tananyag

Dieupart: F-dúr Sarabande (48. old.)

J.Ph.Rameau: Le Livri (101. old.)

F.Couperin: Les Baricades Misterieuses (II/16. old.)

F.Couperin: Huitième prelude (L'Art ...)

E. de la Guerre: Rigaudon I/II (Ferguson I/46. old.)

D'Anglebert: Sarabande de Vieux Gautier

J.Duphy: C/C Menuets (41. old.)

L.Couperin: 8.(A-dúr) non mesuré prelude (62. old. L. O. Lyre)

J. Ch. Fr. Bach: F-dúr menuet (Musikalische Nebenstunden 22. old.)

J. J. Froberger: Suite „Auf die Mayerin” (300 év, Korai német 18. old.)

J. S. Bach: Kétszólamú invenciók – válogatás

J. S. Bach: f-moll szvit BWV 823

J. S. Bach: A-dúr szvit BWV 832

C. Ph. E. Bach: Cantabile (FCP 138. old.)

W. Fr. Bach: G-dúr szonáta (Kalmus Piano Series I.)

W. Fr. Bach: 2 fúga (I to PP, 128. old.)

J. Chr. Fr. Bach: A-dúr menuett (ML Hours 38. old.)

J. K. F. Fischer: Musikalischer Parnassus – 9 szvit csembalóra, válogatás

J. J. Froberger: Canzone (300 év, Korai német 15. old.)

W. Byrd: La Volta (Boxall 52. old.)

J. Duphly: C/C Menuets (Heugel, 41. old.)
H. Purcell: Ground in c (Könemann 56. old.)
Antonio Valente: La Ballo dell' Intoveia (Boxall 64. old.)
D. Scarlatti: Szonáták – válogatás
G. B. Pergolesi: Allegretto (EMB, Olasz 40. old.)

Követelmények

A tanuló legyen képes az elsajátított formák gyakorlati alkalmazására.
A megtanult műveket a zenei-érzelmi tartalom kifejezésével adja elő.
Legyen képes a tiszta szólamvezetésre, ismerje a játszott művek harmóniai szerkezetét.
Tudjon az évfolyamának megfelelő szinten könnyebb műveket lapról játszani.
Legyen képes a zárlati harmóniak összekapcsolására (4 3 késleltetés).
Az elvégzendő anyag 5-10 mű.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Egy francia karakterdarab / egy polifon szerkesztésű mű,
- Egy táncjáték / variációs forma,
- Egy szabadon választott mű / kamara.

A vizsga anyaga egy mű kivételével kottából játszható.

7. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

- Az előző évfolyamokban elsajátított játékformák továbbfejlesztése.
- A játszott anyag díszítéseinek megfelelő, stílusos kivitelezése.
- Állóképesség fokozása, igény a hibamentes, folyamatos előadás iránt.
- Pergő, virtuóz játék fejlesztése megfelelő gyakorlatokkal.
- Funkciós hallás fejlesztése.
- Különböző stílusú zenei anyag igényes, elméleti ismeretekkel alátámasztott, kifejező előadása.

A hangszeres készségek fejlesztése

- egyszerűbb diszsonanciák: terc-kvart akkord, kvint-szext akkord és kapcsolási módozataik
- ehhez gyakorlatok G. Fr. Händel példatárából

Ajánlott tananyag

F. Couperin: Les Moissonneurs (II.kötet, 8. old.)
L. Marchand: Gavotte en Rondeau (13. old.)
J. Ph. Rameau: La Triomphante (Heugel 76. old.)
D'Anglebert: g-moll sarabande (35. old.)
L.Couperin: 12.(F) prelude non mesuré (70. old.)
Duphly: Gavottes (E,e) (99. old.)
J. S. Bach: Háromszólamú invenciók – válogatás
J. Chr. Fr. Bach: A-dúr menuett (ML Hours 38. old.)
J. K. F. Fischer Musikalischer Parnassus – 9 szvit csembalóra, válogatás
G. Böhm: F-dúr szvit (The B Pian. 82. old.)
G. Ph. Telemann: 6 Ouvertüren – válogatás
A. Valente: Lo Ballo dell' Intorcia (Boxall 64. old.)

J. Titelouze: Ave Maris Stella (Boxall 74.)
G. Frescobaldi: Gagliarda prima – quinta
Corrente prima – sexta (Il Primo Libro...) -válogatás
A Soler Due sonate (EMB Des Mediterran 22-25. old)
Orbán György: Minuti – válogatás
Bartók Béla: Mikrokozmosz – válogatás (pl. VI/149, 152)
Petrovics Emil: Négy önarckép álarcban
Fehér György Miklós Invenciók csembalóra Op.55

Követelmények

A tanuló legyen képes különböző karakterű műveket élményszerűen, stílusosan előadni.
Ismerje az alapvető forrásmunkák (Couperin, Rameau, C. Ph. E. Bach traktátusainak) legfontosabb megállapításait és kitételeit az előadásmódra vonatkozóan.
Tegyen szert tapasztalatokra a kamarazenében, aktívan vegyen részt az együttműködésben.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Egy kisebb szvit (Froberger, Purcell, J. K. F. Fischer stb.) / toccata / karakterdarab,
 - Egy Scarlatti, Soler vagy Albero szonáta / klasszikus szonátatétel / variációs forma,
 - Egy szabadon választott mű / kamara.
- A vizsga anyaga egy mű kivételével kottából játszható.

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

- A zenei anyagban előforduló játékművek tudatos alkalmazása az évfolyamnak megfelelő szinten.
- A tanuló törekedjen a minél nagyobb önállóságra (regisztrálásban, díszítések hozzáadásában).
- A stílushű előadásmód követelményeit igyekezzen igényesen megvalósítani és kifejezésre juttatni.

A hangszeres készségek fejlesztése

- az eddig tanultak gyakorlása és elmélyítése
- gyakorlatok G. Ph. Telemann: Singe-, Spiel- und Generalbaß Übungen c. kottájából

Ajánlott tananyag

Fr. Couperin: La Prude (Sarabande) (43. old.)
J. Titelouze: Ave Maris Stella (Boxall 74.)
Dieupart: h-moll Courante (17) (26. old.)
L. Marchand: d-moll Chaconne (10. old.)
J. Dulphy: La Forqery
Fr. Couprein La Superbe an I Forquerzy
J. Ph. Rameau: a-moll Gavotte (72. old.)
J. S. Bach: Francia szvit – válogatás
J. S. Bach: 3 kis prelúdium és fuggetta BWV 895, 899, 900
J. G. Benda: dúr versenymű csembalóra és zenekarra
J. Chr. Bach-W. A. Mozart: D-dúr versenymű csembalóra és zenekarra
J. Pachelbel: Arie mit Variationen (300 év, korai német)
C. Ph. E. Bach: Variationen (Fav. P Cl. I/70. old.)
G. Fr. Händel: g-moll szvit (EMB Német 8. old.)

J. Haydn: Szonáták – válogatás
Purcell: Chacone in g (68. old.)
W. Byrd: Galiarda (EMB-Virg. 6. old.)
M. Peerson: The fall of the leafe (EMB Angol 32.old.)
W. Croft: Chacone (II/43. old.)
G. Frescobaldi: Aria detta la Frescobalda (EMB Olasz.7. old.)
D. Zipoli: h-moll szvit (EMB Olasz.22. old.)
D. Scarlatti: Szonáták – válogatás

Követelmények

A tanulónak legyen áttekintése a csembaló repertoárjáról, ismerje a legfontosabb zeneszerzőket, előadóművészeket.

Legyen jártas a barokk zene formavilágában, ismerje a csembalóirodalom nagy részét képező táncok (szvitek) fejlődéstörténetét.

Ismétléses formájú előadási darabokban legyen képes kisebb improvizatív variációk megszólaltatására.

Tegyen szert tapasztalatokra a kamarazenében, aktívan vegyen részt az együttmuzsikálásban.

Stílusosan, folyamatos kontroll mellett legyen képes élményszerű előadásban részesíteni a hallgatókat.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy non measure prelude / Froberger tombeau / angol virginál darab / Frescobaldi vagy Rossi mű,
- Egy polifon szerkesztésű mű / J. S. Bach Francia szvit-tételek,
- Egy virtuóz Scarlatti / Rossi / Albero szonáta,
- Egy francia karakterdarab / klasszikus szonátatétel / mű a gálans korszakból.

Az anyag egy mű kivételével kottából is játszható.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje hangszerre irodalmát, a jelentősebb alkotó- és előadóművészek munkásságát.

Legyen képes

- a különböző korok műveit biztos technikával, stílushűen megszólaltatni és zenei élményt nyújtani,
- a művek karakterének megfelelően regisztrálni,
- legyen képes fokozott zenei igényességgel a már megismert stílusokban önállóan is megtanulni és megformálni – repertoárját szélesítendő – új, könnyebb műveket,
- legyen jártas a lapról játékban,
- ismerkedjék meg a basso continuo-játék alapjaival és gyakorlati alkalmazásával,

- ismerje meg a kamarazenélés legfontosabb szempontjait:
- ismerje és kövesse a kamarapartnernek szólamát,
- rugalmasan alkalmazkodjék a többi partnerhez,
- képességei szerint éljen a continuo-szólamban alkalmazható szabadság jogával.

Rendelkezzék

- a művek művészi előadásához szükséges képzelőerővel, előadói és formáló készséggel,
- fejlett hallási kontrollal,
- a hangszeréhez kapcsolódó stílus- és anyagismerettel

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje

- a csembaló megszólaltatásának valamennyi lehetséges módját (szóló- és continuo-hangszerként egyaránt),
- a hangszer szerkezetét, mechanikáját, valamint kialakulásának történetét és a rokon hangszereket (clavichord, virginál stb.),
- a csembaló irodalmát, a reneszánsz kortól a hangszer fénykorán át napjainkig,
- a régi zene előadásmódjáról szóló alapvető korabeli forrásmunkák (Rameau, Couperin, C. Ph. E. Bach) legfontosabb részeit

Tudjon

- a csembalón kifejezően, virtuózan, és a stílustól függően érzelmgazdagon játszani,
- biztos stílusérzékkel nyúlni valamennyi korszak és nemzet zenéjéhez

Legyen tisztában

- a jó kottaválasztás szükségességével,
- a faksimile kiadványok használatával,
- a notáció koronkénti és szerzőnkénti különbözőségeivel,
- az előadói szabadság jelentőségével,
- valamennyi billentésfajttával (legato, a Bach által tanított befelé húzott ujjas non legato, staccato, Überlegato stb.), és tudja ezeket adott helyen önállóan alkalmazni,
- a különféle szerzőknél leggyakrabban használatos díszítésekkel, azok elnevezésével és kivitelezésével,
- az olyan speciális előadói, korhoz és stílushoz kötött hagyományokkal, mint pl. a francia „inegal”, a szabad „prélude”, illetve „fantasia” vagy a túlpontozás stb.,
- a régi ujjrendek használatával,
- a régi és a ma használatos (egyenletes) hangolásfajták közti alapvető különbségekkel.

Ismerje

- a leggyakoribb kompozíciós technikákat (homofon, polifon szerkesztés, háromtagú, szonáta-rondó-variációs forma stb.),
- a legfontosabb reneszánsz és barokk táncműveket, azok jellegzetességeit és változásait korok szerint,
- a continuo-játék alapvető szabályait, összhangzattani ismeretei nyomán legyen képes azokat egyszerűbb formában alkalmazni.

Legyen képes

- hangológép segítségével hangolni, illetve fül után oktávokat és a két manuált tisztára hangolni,
- hallgatóság előtt – szóló- és kamaraművek előadásával egyaránt – művészi produkciót nyújtani,
- zenekari continuo-játékosként egyszerűbb feladatokat megoldani (pl. Vivaldi-versenyművek, korabeli szimfóniák stb. continuo-szólamai),
- ismétléses formájú előadási darabokban kisebb improvizatív variációk megszólaltatására.

Rendelkezzék

- a művek megtanulásához szükséges önállósággal,
- a gyakorláshoz elegendő kitartással,
- kellő szereplési rutinnal,
- biztos technikával és koncentrációképeséssel,
- jó ízléssel és ítélőképességgel.

Művészeti záróvizsga követelménye

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Csembaló főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Egy XVII. századi mű prelűdje; L. Couperin – Heugel-kiadás, G. Le Roux, Clerambault, H. d'Anglebert, L. Marchand – Fuzeau-kiadás/Editions de L'Oiseau-Lyre), vagy egy mű a Fitzwilliam Virginal Book-ból (Byrd (EMB 12030 kötetben), vagy Frescobaldi (EMB 13577), Rossi Toccata (EMB 13573, EMB 13574) (CEKM), vagy Froberger: Lamento (Bärenreiter), Tombeau (Bärenreiter) nehézségi szintjén.
- Egy polifon szerkesztésű mű; J. S. Bach: Kétszólamú invenciók BWV 772-786, Háromszólamú invenciók BWV 787-801(EMB 6913), f-moll szvit BWV 823 (Peters), a-moll szvit BWV 966 (Peters), Prelúdium és fuga a Wohltemperiertes Klavier-ből BWV 846-869 (EMB 4475, EMB 8015) és BWV 870-893 (EMB 4476, EMB 8016) (ajánlott a Könemann-kiadás) nehézségi szintjén.
- Egy XVIII. századi mű; Scarlatti (EMB 7817, EMB 8268, EMB 8480, EMB 8666), Soler szonáta (Henle), Fr. Couperin (EMB 4372, EMB 5233, EMB 5234) (Zeneműkiadó/Gát), J. Ph. Rameau (EMB 6857 kötetben, EMB 8764 kötetben), J. Chr. Bach (Henle), C. Ph. E. Bach (Könemann), J. Haydn (Könemann), nehézségi szintjén.

Az anyag kottából is játszható.

„B” tagozat

- Egy XVII. századi mű: ütemvonal nélküli prelude; L. Couperin – Heugel-kiadás, G. Le Roux, Clerambault (Max-Eschig), H. d'Anglebert, L. Marchand – Fuzeau-kiadás), vagy egy mű a Fitzwilliam Virginal Book-ból (Byrd (EMB 12030 kötetben), vagy Frescobaldi (EMB 13577, Rossi Toccata (EMB 13573, EMB 13574) (CEKM), vagy Froberger: Lamento (Bärenreiter), Tombeau (Bärenreiter) nehézségi szintjén.
- Egy polifon szerkesztésű mű; J. S. Bach: Kétszólamú invenciók BWV 772-786, Háromszólamú invenciók BWV 787-801(EMB 6913), f-moll szvit BWV 823 (Peters), a-moll szvit BWV 966 (Peters), Prelúdium és fuga a Wohltemperiertes Klavier-ből BWV 846-869 (EMB 4475, EMB 8015), Francia szvit BWV 812-817 (EMB 7190) nehézségi szintjén.
- Egy virtuóz szonáta; Scarlatti (EMB 7817, EMB 8268, EMB 8480, EMB 8666), Soler (Henle), Albergo műveiből.
- XVIII. századi mű; Fr. Couperin (Zeneműkiadó/Gát) (EMB 4372, EMB 5233, EMB 5234), J. Ph. Rameau (EMB 6857 kötetben, EMB 8764 kötetben), J. Duphly (Durand), J. Chr. Bach (Henle), C. Ph. E. Bach (Könemann), J. Haydn (Könemann), W. Fr. Bach: Fantáziák (Schott), J. Chr. Fr. Bach (Schott) műveiből.

Az anyag egy mű kivételével kottából is játszható.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes test- és kéztartás,
- hangminőség, billentés,
- pedálhasználat,

- hangszerkezelés,
 - artikulációk és díszítések alkalmazása,
 - helyes ritmus és tempó,
 - előadásmód,
 - a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
-
- memória,
 - alkalmazkodóképesség, állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Legalább egy csembaló (optimális esetben kétmanuális kópia-hangszer), állítható magasságú székkal.
Hangolókulcs, hangológép, a hangszerekhez szükséges póthúr- és pengetőkészlet,
Párásító és légtisztító készülék az állandó páratartalom biztosítására.